

TLAČOVÁ SPRÁVA

Autori, titul výstavy:	Richard Janeček, Radovan Kissoczy: At last, he saw the entrance
Miesto konania:	Galéria Jána Koniarka v Trnave, Nové krídlo Koppelovej vily, Zelený kríček 3, Trnava
Kurátor:	MgA. Milan Mikuláščík
Vernisáž:	12. 9. 2019 (Št) o 18.00 hod.
Trvanie výstavy:	12. 9. – 27. 10. 2019

Projekt At last, he saw the entrance je kolaboráci medzi Radovanem Kissoczy (CZ/SK) a Richardem Janečkom (CZ) a jej koncepcie se odvíjí od jejich paralelní práce, které tematizují kontemporární pozici obrazu a jazyka.

Jak jazyk, tak obraz a paměť obecně v současnosti existují ve stavu tekutosti. Jejich řazení a správa jsou podmíněny digitálním algoritmům jako jsou dnes pověstné umělé inteligence (dále jen (A.I.)), jenž se bezprecedentně zapojují do mezilidské komunikace a přístupu k informacím jako takovému. V pozici, kdy jsou tyto algoritmy přímo odpovědné za náš prožitek v kontaktu s digitálním světem, čím dál tím více naplňují popis toho, co považujeme za nadpřirozené. Jsou všude a nikde, bez jasného autorství a jejich přesná funkce a obzvláště způsob jakým operují jsou absolutní většině lidí nejasné a neprůhledné.

Jak napsal George Orwell v knize 1984: ten kdo ovládá minulost, ovládá budoucnost, a ten kdo ovládá současnost, ovládá minulost. Tato věta naplňuje vizi, kdy pozice A.I. ve správě informací hraje nanejvýše subverzivní úlohu. V područí kapitalistických mocností jako jsou dnes Google, Amazon nebo Apple je nasnadě pochybovat o tom, zda-li je tento vývoj hnán pouze dobrými úmysly.

Trojice instalací společně přenechává A.I. interpretovat jak vážná témata tak samotné aspekty komunikace a dialogu. Všechny texty a dialogy napříč instalacemi jsou vytvořeny výhradně za pomoci umělé inteligence GPT2.

Zadní panely televizních obrazovek instalovaných na stěnu, jsou ready-made objekty, které fungují jako monolity nadprodukce a subversivity. Jsou převzaty ze sběrných dvorů a nebezpečného odpadu a vyretušovány zpět do jejich čisté a minimalistické formy. Intervence A.I. zde probíhá skrze

miniaturní nálepky imitující instrukce a varování, které se na produktech běžně objevují. Tyto texty jsou téměř nečitelné a často nepostřehnutelné, a jsou stavěny právě k tomu aby ony i jejich poselství byly přehlédnuty a zůstaly nepozorovány.

V ústřední videoprojekci je vyobrazeno zamířené parkoviště s nekonečným množstvím odstavených automobilů. Nekalé praktiky společnosti Volkswagen byly v aféře “Dieselgate” v roce 2015 odhaleny a s tím i nevyhnutelná vlna vracení a vyřazování postižených automobilů. Koncern VW instaloval do svých vozidel tajný software, který při měřeních laboratoři snižoval emise motoru a obešel tak ekologické směrnice u téměř 11 milionů vozů.

Ve scéně se tak odehrává dialog mezi jednotlivými automobily, jakožto produkty, s otázkami převzatými z různých rozhovorů s manažery koncernu Volkswagen a experty na téma této aféry. Odpovědi na tyto otázky byly vygenerovány umělou inteligencí, a dává virtuální automobily do role, kdy vlastně hovoří samy o sobě a interpretují svou situaci. Poslední částí jsou tři reproduktory, které imitují hlasové asistenty právě společností jako Google nebo Amazon. Tyto produkty neustále naslouchají svým vlastníkům a neustále sbírají informace o dění okolo sebe. Jsou schopny limitované komunikace na bázi umělé inteligence (tj. internetoví chatboti, Siri v produktech Apple). V rámci instalace tyto fingované produkty komunikují mezi sebou za aktivního použití umělé inteligence.

Instalace obsahuje soubor osobních otázek, na které umělá inteligence reaguje a odvíjí od nich vlastní konverzace. Zde je hlavní aspekt umělé inteligence jako takové, a to právě její funkce a obsah ze kterého jí odvíjí. Použitá A.I. GPT2 vytvořená výzkumníky v Massachusetts Institute of Technology, má jazykový a gramatický základ převzatý z internetového obsahu - a to převážně diskusních fór a sociálních sítí. GPT2 tak přebírá ideje lidem vlastní a organizuje je na základě probabilistických algoritmů, které se pak objevují mimo své kontexty a často v absurdních spojeních.

MgA. Milan Mikuláščík